

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анастасія ПОЛТОРАК¹, д-р екон. наук, професор, Владислав НЕМЧЕНКО¹, студент

¹Миколаївський національний аграрний університет (Україна)

Ключові слова: корпоративний менеджмент, управління підприємством, організаційно-економічний механізм, організаційно-економічні результати, менеджмент

Вступ

Організаційно-економічний механізм управління підприємством – це система взаємопов'язаних процесів, методів, інструментів і структур, які використовуються керівництвом підприємства для досягнення стратегічних та тактичних цілей, забезпечення ефективного функціонування організації і максимізації її результативності.

У процесі оцінки формування організаційно-економічного механізму управління підприємством велике значення приділяється набору показників:

- економічні показники: коефіцієнт ритмічності виробництва, фондівдача, продуктивність праці, рентабельність виробництва, коефіцієнт автономії та запас фінансової стійкості;
- організаційні показники: рівень автоматизованої системи управління виробництвом та ефективність прийнятих рішень;
- екологічні показники: витрати на заходи охорони праці на одного працівника, обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферу в розрахунку на товарну продукцію;
- правові показники: державні стандарти, нормативи та акти;
- соціально-психологічні показники: коефіцієнт плинності та стабільності кадрів, темп зростання ефективних заохочувальних систем оплати, рівень забезпечення працівників соціальним пакетом;
- техніко-технологічні показники: прибутковість інвестицій, питома частка прогресивного устаткування, рівень інвестиційної активності, коефіцієнт реального оновлення основного капіталу, частка витрат підприємства на інновації та інформатизацію в інвестиціях;
- маркетингові показники: коефіцієнт реалізації товарної продукції, коефіцієнт освоєння ринку, темп зростання коефіцієнта освоєння ринку.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад формування організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах економічної турбулентності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Організаційно-економічний механізм об'єднує в собі різні аспекти управління, з-поміж яких: організаційна структура; фінансове управління; маркетинг; людські ресурси; виробництво; інформаційні технології; планування та контроль.

Цікавою є запропонована В. Луженцовим і Л. Довгань структура механізму організаційно-економічного розвитку підприємства [1]. Вона містить такі складові:

- система забезпечення, що включає правове середовище, ресурсну базу, нормативно-методичне, науково-технічне та інформаційне забезпечення;
- функціональна система, що включає підсистему планування, організації, мотивації, контролю та регулювання; цільова система, яка визначає мету і цілі підприємства, кінцеві результати його діяльності, а також критерії вибору та оцінки цілей та результатів [1].

Згідно з О. Джуром, сучасна організаційно-економічна парадигма підприємства, яка перебуває на етапі трансформації та диверсифікації виробництва, стикається зі значними викликами управління та оптимізації організаційно-економічного механізму у контексті ринкових умов. Завдання управління організаційно-економічним механізмом повинно

розглядатись з двох аспектів – управління процесами функціонування та розвитку підприємств [2].

У контексті швидкого розвитку інформаційних технологій, доступу до різноманітних комунікаційних каналів та розширення віртуального середовища, актуальним стає спрощення ієрархічних рівнів управління на підприємстві шляхом горизонтальної та вертикальної інтеграції функціональних напрямів [3]. У такому контексті трансформація організаційно-економічного механізму управління підприємством може бути розглянута як систематизація його складових елементів. Ця модель передбачає розподіл на дві інтегровані підсистеми:

1. Організаційна підсистема (включає планування діяльності підприємства, встановлення взаємовідносин у структурах управління, організацію організаційної структури [4-6], керування управлінськими процесами, дотримання нормативно-правових вимог, облік і контроль управлінських рішень, створення функціональної інформаційної системи, формування ефективного складу управлінських органів та мотиваційної політики).

2. Економічна підсистема (включає стратегічне управління, фінансове управління, керування виробничою діяльністю, закупівлями та збутом, забезпечувальними підсистемами [7-8], зв'язками з зовнішнім середовищем та оцінку ефективності діяльності підприємства).

Висновки

Отже, організаційно-економічний механізм управління є ключовим елементом успішного функціонування підприємства, який допомагає забезпечити його стабільність, рентабельність та конкурентоспроможність на ринку.

Теоретичний підхід до формування організаційно-економічного механізму управління підприємством полягає у поєднанні ресурсного потенціалу підприємства (економічні компоненти), зовнішніх впливів (організаційні складові) та інноваційних продуктів (організаційно-економічні результати) через використання технологій, що базуються на організаційних елементах (аналіз, мотивація, регулювання) для створення інноваційних бізнес-процесів. Особливістю таких технологій є сприяння сталому розвитку через цифровізацію та сприяння розвитку інвестиційного партнерства для підприємств.

Список літератури

1. Луженцова В. В., Довгань Л. Є. Формування організаційно-економічного механізму розвитку підприємства з виробництва морозива з урахуванням сезонності продукту. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2015. Вип. 9. С. 47-53.
2. Джур О. Є. Удосконалення організаційно-економічного механізму управління підприємства космічної галузі. *Вісник ЖДТУ*. 2012. № 4 (62). С. 290–295.
3. Шпак Я.О. Організаційно-економічний механізм управління промисловим підприємством : дис. доктора філософії (PhD) Спеціальність 073 – менеджмент ; Тернопільський національний економічний університет, Хмельницький національний університет. Тернопіль – Хмельницький, 2020. 241 с.
4. Полторак А. С. Фінансово-економічний механізм регулювання розвитку інтелектуального капіталу. *Економіка і управління*. 2016. № 2. С. 51-55.
5. Полторак А. С. Фінансовий механізм антикризового регулювання промисловим підприємством. *Modern economics*. 2017. № 5. С. 81–88.
6. Полторак А. С., Паламарчук В. Ю., Манукян Т.А. Розвиток механізму кредитування для здобуття вищої освіти як напрям зміцнення рівня фінансової безпеки держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 23. С. 44-49. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.23.44.
7. Bobrovska N., Sukhorukova A., Burkovska A (2022). Transformation processes of the business environment in the context of european integration of Ukraine. *Modern Economics*, 34(2022), 13-20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V34\(2022\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V34(2022)-02).
8. Стамат В. М. Сучасні тенденції менеджменту ресторанного бізнесу. *Modern Economics*. 2022. № 36(2022). С. 130-136. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-19](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-19).